

Волкова Євгенія Федорівна

Київський національний

лінгвістичний університет (м. Київ)

Науковий керівник – к.філол.н., доц. Скрябіна В.Б.

МЕТАФОРА ГРИ В ЛЮБОВНОМУ ДИСКУРСІ:

ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Метафори є способом категоризації об'єктів дійсності, тобто засобами узагальнення, групування, типізації об'єктів або явищ навколишнього світу, що робить їх важливим елементом логіки й інструментом пізнання [2, с. 191]. На відміну від стертої неусвідомленої метафори, творча метафора є одним з експресивних мовних засобів і може викликати певні труднощі для перекладачів [1, с. 17]. Метафори гри часто використовуються для характеристик любовного дискурсу, який визначають як тексти, що містять відображення словника закоханого [3, с. 7].

Зокрема ми виокремили такі субсфери ігрової метафори:

1) театральна гра: *“You'd have to bring yourself off! You'd have to run the show!”* - *“Ти мушиш іти далі! Ти ламаєш цю комедію”*.

2) гра на музичних інструментах: *“It was the talk that mattered supremely: the impassioned interchange of talk. Love was only a minor accompaniment”*. - *“Саме розмова мала першочергове значення: пристрасний обмін словами. Любов грала роль незначного акомпанементу”*.

3) азартна гра: *“And again, in the gambling he was gone in a kind of unconsciousness, or blank intoxication, or intoxication of blankness, whatever it was”*. – *“Знову в картах він поринав у несвідоме чи безтямне збудження чи збуджену нестяму, хоч як це називай”*.

4) спортивна гра: *“I think you're so blind you probably don't even know you don't love me. So whatever you do you can say, I couldn't help it. You can't*

lose”. – *“Навіть не бачиш, що зовсім не кохаєш мене. Хоч що наробиш — одне кажеш: Так сталося, я не винен. Ти завжди у виграші”*.

5) правила гри: *“It may seem to you Clifford doesn't count, but he does”*. - *“Тобі, мабуть, здається, що Кліффорд не грає ролі, але він грає”*.

6) гра для забави: *“If it was her job to seduce me, I should be seduced”*. - *“Коротко кажучи, якщо її роль полягає в тому, щоб мене спокусити, то я таки піддамся на спокусу”*.

7) шлюбні ігри: *“I asked him if it was true that he entertained ladies down at the cottage, and all he said was: ‘Why, what's that to you, Sir Clifford?’”* - *“Я запитав його, чи правда, що він у своєму будинку розважався з жінками, а він тільки сказав: ‘А що вам до того, сер Кліффорд?’”*

При відтворенні наведених вище метафор мали місце:

а) збереження оригінальної метафори за допомогою модуляції (прийом логічного розвитку) та метонімічних замінів;

б) реметафоризація – відтворення однієї метафори семантично іншою метафорою зі зміщенням метафоричних моделей. Під час реметафоризації зазвичай перекладач використовував комплекс трансформацій денотативного плану, а також лексико-граматичні трансформації, переважно експлікацію;

в) трансметафоризація, тобто зміщення метафори, коли перекладач вживав метафоричну одиницю, аналогічну оригіналу стосовно інших об’єктів, переважно за рахунок лексико-граматичних трансформацій, серед яких переважало цілісне перетворення (експлікація);

г) втрата метафори у перекладі відбувалася з двох причин: деметафоризації (заміна метафори неметафорою при перекладі) та повне опущення метафори (тобто опущення тих синтаксичних конструкцій, які містили метафору). Найчастіше це відбувалося шляхом використання лексико-граматичних трансформацій – експлікації та описового перекладу, а також лексичної трансформації – опущення лексичних одиниць.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Арутюнова Н. Д. Теория метафоры / Арутюнова Н. Д. — М. : Прогресс, 2005. — 512 с.
2. Падучева Е. В. Метафора и ее родственники. Слово. Текст. Культура / Падучева Е. В. — М. : Языки, 2003. — С. 187—203.
3. Чудинов А. П. Россия в метафорическом зеркале: когнитивное исследование политической метафоры / Чудинов А. П. — Екатеринбург, 2001. — 156 с.